

133 . Pantelimon | Județ: Constanța | Punct: Sector Vest | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 62618.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană târzie

Tipuri sit: amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Industrial

Autori: Cornelia Elena Bobe, Tănase Carabuz, Zaharia Covacef, Gheorghe Papuc, Marieta Strat, Dragoș Victor Tobol

Instituții: Universitatea "Ovidius", Constanța, Universitatea "Ovidius", Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Universitatea "Ovidius", Constanța, Universitatea "Ovidius", Constanța

Raport

Sector Vest

În Sectorul Vest am continuat cercetarea din prima campanie, trasând o secțiune lungă de 36 metri de-a lungul cortinei care trece prin și peste turnul rotund de colț, lată de 4 m. Ceea ce ne-am propus, într-o primă fază a cercetării, este să înlăturăm dărâmăturile și depunerile din vechea săpătură pentru aducerea la lumină a incintei.

Înlăturarea dărâmăturilor din interior și din exterior, în jurul incintei și în turnuri, și consolidarea imediată a acestora, precum și realizarea unor spații de acces, va crea premisele includerii cetății în traseele turistice.

Secțiunea pe care am trasat-o în această campanie a avut ca punct de pornire zidul perpendicular pe incintă ridicat în prelungirea intrării în Turnul de Vest al porții de SV. Întreaga secțiune a fost împărțită în carouri de 4 x 4 m. Zidul de la care a pornit secțiunea este construit din piatră de șist verde legată cu pământ; se păstrează pe o înălțime de 0,80 m. La distanța de 3,80 m apare un al doilea zid perpendicular pe incintă, lat de 0,78 m, lucrat din piatră legată cu pământ, iar peste alți 2,30 m apare un fragment dintr-un zid, arcuit, lat de 0,47 m, din piatră legată cu mortar, care mai păstra un rând de cărămizi. Adâncirea săpăturii în carourile 1 și 2 până la 1 m (față de incintă), respectiv 1,30 m (față de nivelul actual) a condus la descoperirea continuării zidului arcuit, precum și la apariția unui al treilea zid din piatră legată cu pământ situat, asimetric, între cele două ziduri descrise mai înainte, care se sprijină direct pe soclul incintei; zidul din mijloc este realizat de la nivelul soclului.

Referitor la zidul arcuit la care se mai păstrează un rând de cărămizi, menționăm că este figurat în planul realizat de V. Pârvan drept cuptor, iar în text autorul evidențiază că s-a descoperit „la cca. 3 m depărtare spre SSE de scara cortinei I de SV un mare cuptor zidit în cărămidă, din care ni s-a mai păstrat numai o parte din fundul lui și un fragment din cerul lui pe o lățime de cca. 1 m și o adâncime de 0,60 m. Vatra cuptorului era de asemenea pardosită cu cărămizi”³

La distanța de 3,30 m de această construcție, sunt dezvelite câte trei trepte ale scării duble care conducea pe zidul cortinei; prima și a doua treaptă au înălțimea de 0,27 m, cea de sus are 0,26 m.

În profilul nordic al secțiunii, în caroul 5, la distanța de 1,75 m față de intrarea în turnul de colț și la 2,10 m față de incintă, a apărut la adâncimea de 0,40 m un zid din cărămidă (40 x 40 x 4 cm) legată cu mortar (cu aceeași grosime ca și cărămizile) orientat N – S. Adâncind săpătura am constatat că se păstrează doar un fragment din acest zid, pe o înălțime de 0,41 m, ce rămâne suspendat în profil.

Între caroul 5 și 6, la 0,15 m de colțul incintei și de 0,77 m față de colțul intrării în turn, apare un alt zid,

lat de 0,70 m, din piatră legată cu pământ. La incidența cu zidul incintei acesta este perpendicular, după care, din dreptul intrării în turn, se curbează spre interiorul cetății. Între acest zid și intrarea în turn am dezvelit un pavaj din cărămizi care, se pare, continua și de-a lungul coridorului de acces spre turn (am mai găsit o cărămidă spre interiorul turnului).

Între acest zid și perețele din cărămidă găsit în profilul de N al secțiunii este o distanță de 0,50 m.

În caroul 5, adosată incintei la adâncimea de 1,20 m, este o amenajare din cărămizi cu urme de arsură (vatră ?). Rândul de jos este o platformă cu dimensiunile de 1,08 x 0,94 m; rândul de cărămizi de deasupra formează un patrulater cu dimensiunile 0,76 x 0,71 m, care lasă în centru o deschidere de 0,28 x 0,36 m. Putea să fie o vatră sau, după cum ni s-a sugerat, baza unei pile din zidărie, adosată incintei, asemănătoare celor din corpul de gardă de la Capidava⁴.

Coridorul care formează intrarea în turn este mai strâmt spre cetate (1,22 m) și mai lat spre turn (1,50 m); lungimea lui este de 3,78 m

Turnul rotund din colțul de V este cel mai mic (în comparație cu cele din colțurile de N și E), având un diametru de 7 m (la interior) la care se adaugă grosimea zidului de 2,50 m. Secțiunea noastră a trecut peste turn cu cca. 3 m, astfel încât la distanța de 1,20 m de turn am găsit, imediat sub stratul vegetal, un bloc de piatră cu dimensiunile 1,17 x 0,63 x 0,31 m care provenea, probabil, din placașul turnului. În exteriorul acestuia ne-am adâncit până la 1,50 m; soclul este înalt de 0,45 m și lat de 0,50 m.

În privința stratigrafiei situația este foarte confuză (oricum nu ne-am adâncit până la stratul de pământ galben); în profilul de N al secțiunii, sub stratul vegetal, variabil ca grosime, se vede, în principal, dărâmătură din emplectonul zidului de incintă. Abia spre intrarea în turn, unde a apărut fragmentul de zid de cărămidă suspendat la 0,50 m de zidul din piatră perpendicular pe incintă se văd clar, deasupra acestuia din urmă, un strat gros de 0,03 – 0,05 m de culoare gri cenușie peste care este un strat de pământ roșcat (ars) gros de 0,07 – 0,13 m; în continuare – urme de mortar, zidul și stratul vegetal.

Un puternic strat de arsură se află și la baza zidului arcuit (cuptorul de pâine, cf. Pârvan), a cărui bază este deasupra zidului din mijloc al acestui ansamblu.

Din toată secțiunea, în afară de zona turnului, s-a scos o mare cantitate de materiale ceramice, fragmentare, cele mai multe au apărut însă în carourile 3, 5 și 6. Astfel, din caroul 3 au fost recuperate, în afara fragmentelor ceramice, fragmente de vase de sticlă, metale și un fragment dintr-un pieptan bilateral din os cu o lățime de 4,8 cm, din care se mai păstrează doar 5 dinți subțiri și 4 dinți groși.

În caroul 5 cele mai multe descoperiri s-au făcut de la adâncimea de 1,35 m; într-un nivel de incendiu au apărut fragmente de castroane, amfore, capace, opaițe, greutăți etc. Dintre acestea evidențiem: un capac fragmentar cu decor în relief (cruce și litere) cu dimensiunile: lungime – 13 cm, lățime – 5,3 cm, grosime – 1,5 cm. Un al doilea capac, tot fragmentar, având pe margine două brăuri circulare în interiorul cărora erau litere în relief cu dimensiunile păstrate 8 cm și grosimea de 2 cm. Mai sunt două capace circulare cu diametrele de 9,5 cm, respectiv 9,3 cm. Un opaiț fragmentar, căruia îi lipsește o parte din bordură și toarta, cu dimensiunile: lungime – 8 cm, diametru – 5 cm, înălțime – 3 cm. Un pieptene bilateral din os, fragmentar (lung de 8 cm, lat de 4,5 cm). Două fragmente dintr-o teică de piatră (0,58 x 0,52 m; grosimea 0,15 m și adâncime de 0,11 m).

Din caroul 6, în afara fragmentelor ceramice, la adâncimea de 1,30 m au fost găsite două monede din bronz (Iustinian): prima la distanța de 1,30 m de turn, cea de-a doua la 1 m.

Pentru campania viitoare ne propunem să realizăm o secțiune paralelă, spre N, perpendiculară pe curtea de NV, între Turnul de colț de V și Turnul Mare dreptunghiular. [Zaharia Covacef]

Note

- 1. CCA 2005, p.254 – 256

2. Gr. Tocilescu, Fouilles et recherches archéologiques en Roumanie, Bucarest, 1900, p. 111 – 112; V. Pârvan, Cetatea Ulmetum, I, p.585; Em. Doruțiu-Boilă, ISM, V, nr.62

-
3. V. Pârvan, Cetatea Ulmetum, II, în ARMSI, 36, p. 290 și pl.XX
 4. Sugestie a d-lui Ioan C. Opreș, responsabilul șantierului Capidava
-

Informații suplimentare online

[Raportul 3458 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
